

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan maatilatalouden tuloverolakia muutettavaksi. Ehdotuksen mukaan metsäverotuksessa myönnettävä taimikkovähennys voidaan myöntää vain niille luonnollisten henkilöiden, kuolinpesien ja näiden muodostamien yhtymien ennen vuotta 1991 perustamille taimikoille, joille aikaisemman lainsäädännön nojalla olisi voitu myöntää verovapaus taimikon vakiintumisen perusteella. Samalla ehdotetaan tarkennettavaksi uudistusalan vähimmäispinta-alan määrittely. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa.

dännön nojalla olisi voitu myöntää verovapaus taimikon vakiintumisen perusteella. Samalla ehdotetaan tarkennettavaksi uudistusalan vähimmäispinta-alan määrittely. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Vuoden 1991 alusta voimaan tulleen metsäverouudistuksen yhteydessä muuttuivat myös metsämaan uudistusalan veronhuojennusta koskevat säännökset. Maatilatalouden tuloverolain (718/90) 13 §:n mukaan verovelvollisella on oikeus metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen vähentää taimikonhoitomenot niin sanottuna taimikkovähennyksenä, joka on 1000 markkaa hehtaarilta. Taimikkovähennys myönnetään sinä vuonna, jona taimikko todetaan vakiintuneeksi. Lain 14 a §:ssä on metsämaan uudistusalan verovapautta koskeva säännös ja tarkemmat säännökset siitä, milloin taimikko katsotaan vakiintuneeksi. Veronhuojennus myönnetään kaikille verovelvollisille. Vuosina 1980-1990 sovelletussa maatilatalouden tuloverolain 15 a §:ssä säädetty vuosina 1976-1990 perustettujen taimikoiden veronhuojennus koski vain luonnollisia henkilöitä, kuolinpesiä ja näiden muodostamia yhtymiä.

Lainvalmistelutyön pohjana olleen metsäverotoimikunta -88:n (komiteanmietintö 1988:32) mietinnössä ehdotettiin, että uusien vähennyksen myöntäminen sopeutettaisiin keskimääräiseen pinta-alaverotukseen siten, että uudista-

misalojen verovapauden ja taimikkovähennyksen perusteet ja selvittelytarve yhdistettäisiin veronhuojennuksen perusteena olevaan vakiintumisen toteamiseen. Tarkoituksena oli säästää hallintomenoja ja käyttää yhtä vakiintumiskäsitettä. Tällä tavoin voitaisiin estää se, että taimikon hoitomenot eivät kahteen kertaan vähentäisi metsän tuottoa. Taimikkovähennys kattaa kaikki taimikon perustamisvaiheen jälkeiset hoitokustannukset, kun nämä on vuoteen 1990 asti käsitelty vuosimenoina osana keskimääräisvähennystä.

Lain voimaantulosäännöksen 3 momentin mukaan taimikon vakiintumisen perusteella voidaan myöntää verovapaus myös niille taimikoille, joilla muutoin olisi ollut oikeus vuosina 1980-1990 sovellettuun lain 15 a §:n mukaiseen vakiintuneen taimikon veronhuojennukseen, mutta jotka eivät olleet vakiintuneet ennen vuotta 1991. Tämä oikeus on kuitenkin vain luonnollisilla henkilöillä, kuolinpesillä ja niiden muodostamilla yhtymillä.

Lain tarkoituksesta huolimatta voimaantulosäännöksessä ei ole nimenomaisesti todettu, että taimikkovähennystä ei sovelleta niihin metsiin, joiden taimikkovaiheen metsä vastaa vuonna 1991 ulkoasultaan vakiintunutta veron-

huojennukseen oikeutettua taimikkoa, vaikka oikeutta veronhuojennukseen ei olisikaan. Tällaisia ovat metsäyhtiöiden ja julkisyhteisöjen omistamat ennen vuotta 1991 perustetut taimikot, yksityismetsänomistajien alle 0,5 hehtaarin suuruiset taimikot, kitu- ja joutomaille perustetut taimikot, yksityismetsänomistajien ilman metsälautakunnan hyväksymää suunnitelmaa vuosina 1976-1990 perustamat taimikot ja yksityismetsänomistajien ennen vuotta 1976 perustamat taimikot.

Verohallituksen metsäkeskuksille ja metsälautakunnille sekä valtion metsätaloutta harjoittaville virastoille ja laitoksille antamissa ohjeissa on todettu lain soveltamisesta, että taimikkovähennyksen voivat saada vain ne ennen vuotta 1991 perustetut taimikot, jotka täyttävät 15 a §:n ehdot. Metsäkeskus Tapio on kuitenkin ilmoittanut metsälautakunnille käsityksensä, että taimikkovähennyksen soveltamisala koskisi myös muita taimikoita.

Myös valtion harjoittaman metsätalouden edustajat ovat asettuneet sille kannalle, että valtio saattaa vaatia veroilmoituksessa taimikkovähennyksiä viimeisen 20 vuoden aikana perustetuista taimikoista. Metsälautakunnat neuvovat metsänomistajia ilmoittamaan taimikkovähennyksen perusteeksi tehtävään taimikoiden tarkastukseen myös sellaiset taimikot, joille ei voida myöntää verovapautta.

2. Ehdotetut muutokset

Lakia valmisteltaessa ei ollut tarkoituksena laajentaa taimikkovähennystä edellä selostettuihin taimikoihin. Kun sen taloudelliset vaikutukset veronsaajien tuloihin olisivat vähintään kaksikymmenkertaisesti suuremmat kuin lakia säädettäessä edellytettiin, ehdotetaan maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännös tarkistettavaksi lain tarkoituksen mukaiseksi.

Uudistusalan ja verovapaan alueen pinta-alaa ei ole yhtenäisesti määritelty lainsäädännössä. Maatilatalouden tuloverolain 13 §:n mukainen uudistamisvähennys voidaan antaa vain 0,5 hehtaarin suuruiselle alueelle, kuten aikaisempi 15 a §:n mukainen uudistusalan veronhuojennuskin. Kun metsälautakunnille annettujen ohjeiden mukaan taimikoiden tarkastuksessa voidaan selvittää tätä pienempiäkin alueita, ehdotetaan samalla voimaantulosäännöksen otettavaksi säännös 0,5 hehtaarin suurui-

sesta metsämaan vähimmäispinta-alasta. Tämän kokoisen alueen selvittämisestä aiheutuvat hallintomenot ovat likimain verovapausalueen verovaikutuksen suuruiset. Vähimmäispinta-alan määrittäminen on perusteltua siitäkin syystä, että alle 0,5 hehtaarin suuruisien uudistamiskohteiden uudistamiskustannukset sisältyvät keskimääräiseen vähennykseen.

3. Esityksen vaikutukset

Taimikkovähennyksen arvioitiin alentavan tulopohjaa 150 miljoonaa markkaa vuonna 1991. Jos taimikkovähennystä koskevaa säännöstä sovellettaisiin lain tarkoituksesta poiketen, vähennyksen piiriin tuleva taimikkopinta-alan lisäys olisi yhteensä noin 3,4 miljoonaa hehtaaria. Tämä alue vastaa arvoltaan vuoden 1991 perusteilla laskettuna enimmillään 3400 miljoonan markan taimikkovähennystä. Verotulojen vähennyksen lisäksi taimikkoja koskevat vaatimukset ja selvittelyt aiheuttaisivat sekä verohallinnolle että metsälautakunnille huomattavaa ja ennalta arvioimatonta hallintotyötä. Myös säännöksen tulkintaa koskevat valitukset aiheuttaisivat huomattavaa lisätyötä ja kustannuksia.

4. Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu virkatyönä ja perustuu verohallituksen valtiovarainministeriölle tekemään esitykseen.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992. Sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa.

6. Säättämisjärjestys

Kun lakiehdotuksessa ei ole kysymys sinänsä uudesta tai lisäystä verosta, lakiehdotus ei vaatine valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaista säättämisjärjestystä, vaan se voitaneen käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisessa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta 24 päivänä elokuuta 1990 annetun lain (718/90) voimaantulosäännökseen uusi 8 momentti seuraavasti:

— — — — —
Tätä lakia sovelletaan niihin vähintään puolen hehtaarin suuruisiin yhtenäisen alueen muodostaviin metsämaan taimikoihin, jotka on perustettu vuonna 1991 tai sen jälkeen sekä niihin ennen vuotta 1991 perustettuihin taimikoihin, joille maatilatalouden tuloverolain 14 a §:n, sellaisena kuin se on 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa (718/90), ja

viimeksi mainitun lain soveltamissäännöksen 3 momentin nojalla voidaan myöntää verovapaus taimikon vakiintumisen perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1992 ja sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 1991

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

